

граничност в монолитността на етничното съзнание и самосъзнание, а оттам и в техните проекции в житейската практика на рома.

Амбивалентността прониква и пронизва навсякъде. Тя осветява или забулва всяка фибра, всяка гънка от битността и душевността на една или друга групова или индивидуално ромска екзистенция. **Нейното присъствие се възприема и оценява полюсно и нееднозначно.** Нейният знаков и смислов порядък и пълнеж предизвикват едновременно спокойствие и тревожност, увереност и нестабилност, самочувствие и комплекс за отхвърленост, сила и слабост, чувство за потребност и ненужност, смисленост и безсмисленост на екзистенцията. Защото във и чрез тях кристализира и пулсира специфична мозаичност, която оформя и структурира съдържателно и формално органичната тъкан на духовно-практическата ориентация и самоосъществяване на ромската природа и дух.

Амбивалентността се прокрадва или властно се настанява навсякъде в териториите на циганската духовна и практическа екзистенция. Тя се открива и функционира във всички пластове на своеобразно конфигурираното циганско жизнено пространство на съответната група или индивид. При едни ромски групи тя е много ясно, безрезервно и демонстративно афишираща своята природа и функционална мисия. При други нейното присъствие се свързва с прислонена, спотаена, прокрадваща се и замаскирана проява във и чрез присъствието на „чужди“ етнични, етнокултурни, етнолингвистични, етнорелигиозни и др. характеристики и специфики в тотално изпъкващата и феноменологично въздействаща етнична, лингвистична, културна и пр. физиономия, автентичност и изява.

Амбивалентността е прииждала, а и днес също приижда в пределите на циганската екзистенция по два основни пътя. Разбира се, в съвременността характерът и особеностите на всеки от тях са модифицирани, така както и балансът на тяхното реално присъствие и значение в пределите, оформянето и структурирането на пространството на ромската идентичност (групова или персонална) също е динамичен и изменчив.

Първият път е бил свързан с репресивната, принудителната инфилтрация на иноетнични, инокултурни, инолингвистични и вероизповедни компоненти в пределите на циганската жизнена – духов-